

SYMBOLER
(Symbols)

- BJØRKESKOG (*Betula pubescens* forest)
- BJØRKEKRATT (*Betula pubescens scrub*)
- VIEKRATT (*Salix spp. scrub*)
- EINERKRATT (*Juniperus communis scrub*)
- ELVØER (Sand and shingle-banks)

- TRESJIKT: Trær >2 m
 - BUSKSJIKT: Forvæda planter 0,3–2 m
 - FELTSJIKT: Urter og gras, og forvæda planter <0,3 m
 - BUNNSJIKT: Moser og lav
 - SKOG: Kronedekning i tresjiktet >10%
 - KRATT: Busksjiktet dekker >20%
- Når flere arter danner kratt, angis først den mest dominerende, deretter arter som utgjør mer enn ca. 20% av det krattbevokste areal.

- For enheter av åpen myr (nr. 10, 12, 16, 18) skilles det mellom tre typer som angis med symbol når typen dekker mer enn 20% av figuren. Symbolene kombineres når det opptrer flere typer. s = t = k
- T TUVE (Hummocks) Forekommer på forhøyninger med løst overflate og dårlig nærings-tilgang. Tuvevegetasjonen er ombrotrof eller fattig og lyngarter dominerer. Kan opptrø i mosaikk med rikere vegetasjon, og figuren er da klassifisert etter sin rikeste del.
 - ♦ MATTE (Lawns and carpets) Omfatter fastmatte og mykmatte. Forekommer på hellende og flate myrer med grunnvannsnivået vanligvis under torvoverflata. Tett eller glissent feltsjikt, og mosene dekker i bunnen.
 - L LØSBUNN Forekommer på flate partier der grunnvannet står i dagen det meste av året. Overflata har liten bæreevne. Feltsjiktet er meget glissent og mosene dekker ikke i bunnen.

FARGER
(Colour code)

Vegetasjonsseriene hei, eng og myr karakteriseres av feltsjikt og bunnsjikt, mens busksjikt og tresjikt mangler eller har varierende sammensetning. Hver av de vegetasjonsseriene har fått sin farge, markere fargene angir rikere type. (For each colour, the darker the shade used, the higher the trophic grade of the community).

- HEISERIE (Heath series): Feltsjiktet er dominert av lyng, stive gras med småle blad og noen få urter. Bunnsjiktet er velutviklet og dominert av humoser (etasjemose, furumose) og lav. Med unntak av de rikeste typene, er dette artsfattige plantesamfunn med podsoljordsmonn som er surt og fattig på tilgjengelige næringsstoffer. Når «fukt-typene» unntas, er jordsmonnet relativt tørt.
- ENGSERIE (Grassland series): Saffte gras og urter dominerer, og vanligvis har disse store, brede blad. Artsrikdommen er stor og lyng- og lavarter mangler eller opptrer spredt. Typene i engserien har brunjord, og tilgangen på fuktighet og næringsstoffer er vanligvis bedre enn for heiserien.
- MYRSERIE (Mire series): Plantesamfunn på fuktige lokaliteter der døde plantedeler ikke omsettes fullstendig, og avsettes som torv. Mange arter, særlig blant lyng og urter er felles med henholdsvis hei- og engserien. Eksklusive myrarter fins særlig blant halvgrasene og torvmosene. Nedbørsmyra (ombrotrof myr) er ekstremt næringsfattig, idet den bare får næring gjennom nedbøren, og artsantallet er lågt. Jordvannmyra (minerotrof myr) får næring også fra mineraljorda, og det er økende næringsligang fra de fattede til de rike typene.

- Blå farge er brukt for vegetasjonstyper utenom myr som har høy fuktighet i deler av, eller hele vekstperioden.
- MODERAT SNØLEIE EKSTREMT SNØLEIE Sesongfuktig, påvirket av smeltevann
- FUKTSKOG FUKTENG OG FUKTHEI Relativt høgt grunnvannsnivå, men meget sjeldent i overflata.
- SUMPAMFUNN Grunnvannet i eller nær overflata det meste av året
- APENT VANN Elver, større bekker, tjern

HOVEDENHETER
(Primary units)

Sump- og kildevegetasjon
(Vegetation of swamps and springs)

- 6. HØGSTARRUMP (Magnocaricion): Høgvokste starrarter dominerer, og bunnsjiktet mangler eller opptrer sparsomt. Artsfattige, men oftest høgproduktive samfunn. Grunnvannet er ofte stagnende og står over eller i jordoverflata. Forekommer i kanten av tjern, stille elver og bekker.
- 6a. VIER-HØGSTARRUMP (Willow swamp): I typisk utforming danner vierartene 1–2 m høgt, tett busksjikt. Felt- og bunnsjikt ligner enhet 6, og det fins gradvise overganger mot denne enhet. Opptrer i områder med høgt grunnvannsnivå, der det er store grunnvannssvaktasjoner eller grunnvannet er i bevegelse. Forekommer oftest i kanten mellom høgstarrump og fastmark.
- 8. FATTIGKILDE (Montio-Epilobion hornemannii): Vegetasjonen omkring oppkommer av kalkrik grunnvann. Vanligvis glissent feltsjikt og tett bunnsjikt av moser (bl.a. kaldkildemose). Middels næringsrik torv. Decker små arealer og angis med punktsymbol.
- 9. RIKKILDE (Cratoneuro-Saxifragion aizoides): Vegetasjon omkring oppkommer av kalkrik grunnvann. Vanligvis glissent busksjikt (av vier) og feltsjikt, mens bunnsjiktet er tett og dominert av tuftmoser. Næringsrik kildetorv. Decker små arealer og angis med punkt-symbol.

Myrvegetasjon
(Mire vegetation)

- Inndelingen av myrene i området bygger på en firdeling etter fattig-rik-gradienten, og en deling av tre av disse enhetene i åpen og skog/krattbevokst myr. Videre differensiering i underenheter skjer med symboler. Enhetene av åpen myr (nr. 10, 12, 16, 18) differensieres med symboler i: tuve, matte og løsbunn. Enhetene av skog/krattbevokst myr (nr. 13, 17, 19) deles i henholdsvis skogbevokst og krattbevokst, markert med symboler for forekommende arter. Forekomst av skog og kratt viser at myra på overflata er relativt tørr, med liten torvdybde.
- 10. APEN NEDBØRSMYR (Open bogs): Nedbørsmyr (ombrotrof myr) har et meget artsfattig feltsjikt uten grasarter og med få urter og halvgras. Lyngartene er vanlige og dominerer i tuvevegetasjonen der også humoser og lavarter er vanlige. Oftest er bunnsjiktet på nedbørsmyr dominert av torvmoser. Lågproduktive typer i flatt terreng. Dyp, ekstremt næringsfattig torv.
 - 12. APEN FATTIGMYR (Open poor fens)
 - 13. SKOG/KRATTBEVOKST EKSTREMRYR (Wooded or scrub-covered poor fens): Fattigmyr har i tillegg til artene på nedbørsmyr en del mer næringskrevende arter, særlig starrarter. Bunnsjiktet domineres av jordvannmyrene, men har mer næringsrik torv og vanligvis høyere produksjon enn nedbørsmyrerne. Helling og torvdybde varierer.
 - 16. APEN RIKMYR (Open rich fens)
 - 17. SKOG/KRATTBEVOKST RIKMYR (Wooded or scrub-covered rich fens): Rikmyr har en rekke næringskrevende arter som mangler på de fattigere myrene. Brunmose (brunkomose, makknose, stjernemose) dominerer i bunnen. Vanligvis høgt produksjon; næringsrik torv. Helling og torvdybde varierer.
 - 18. APEN EKSTREMRIKMYR (Open extremely-rich fens)
 - 19. SKOG/KRATTBEVOKST EKSTREMRIKMYR (Wooded or scrub-covered extremely-rich fens): Ekstremrikmyr har i tillegg til artene på rikmyr en del særlig kalkkrevende arter. Høgt produktiv; næringsrik torv med særlig høgt kalkinnhold. Oftest hellende myr med tynn torv.

Fuktskogvegetasjon
(Damp forest vegetation)

- 30. RØSSLYNG-FUKTBJØRKESKOG (Damp Empetro-Betuletum): Glissen fjellbjørkeskog. Feltsjiktet dominert av lyngarter (røssllyng, krekleng, blokkebær o.a.), og bunnsjiktet av humoser og torvmoser. Ligner enhet 50, men fuktighetskrevende arter som molte og torvull skiller. Det kan også være store likheter med enhet 13 og 32. Artsfattig, lågproduktiv type på dårlig drenert sediment og morene. Tykt, næringsfattig råhumuslag. Middels snødekke.
- 32. BLÅBÆR-FUKTBJØRKESKOG (Damp Myrtillo-Betuletum): Glissen fjellbjørkeskog. Dvergbjørk, blåbær, blokkebær, krekleng og molte er vanlige i feltsjiktet. Torvmoser og humoser dominerer i bunnen. Artsrikere og med høyere produksjon enn enhet 30, og med mer næringsrik råhumuslag. Forekommer i områder med dårlig drenert sediment og morene. Middels snødekke.

Skogvegetasjon (på fastmark)
(Forests on mineral soils)

- 50. LYNGRIK BJØRKESKOG (Empetro-Betuletum s.str.): Glissen fjellbjørkeskog. Feltsjiktet dominert av røssllyng og krekleng, bunnsjiktet av lav og moser. Artsfattig og lågproduktiv type på knauser, tørre og magre sediment og morener. Grunt, fattig podsoljordsmonn. Tynt snødekke.
- 52. BLÅBÆR/SMÅBÆRNE BJØRKESKOG (Myrtillo-Betuletum s.str.): Tett fjellbjørkeskog. Busksjiktet av einer forekommer vanlig. Blåbær dominerer feltsjiktet og bunnsjiktet domineres av humoser. Artsrikere og med høyere produksjon enn enhet 50, og er vanlig på morengrunn med bedre vannforsyning og næringsstatus og rikere podsoljordsmonn. Middels snødekke.
- 53. FINNSKJEGGBJØRKESKOG (Nardo-Caricion bigelowii, with Betula pubescens): Tett fjellbjørkeskog med busksjikt av einer. Feltsjiktet domineres av finnskjeg, mens lyngartene opptrer sparsomt. Artsfattig type som forekommer i forsønkninger på morengrunn. Svakt utviklet podsoljordsmonn. Langvarig sne- og isdekke, men tørker fort opp når sneen er borte. Beitefaktoren kan være av betydning for forekomsten av typen.
- 55. KALKBJØRKESKOG (Kobresio-Dryadion, with Betula pubescens): Glissen fjellbjørkeskog som vanligvis forekommer i bratt terreng. Feltsjiktet er dominert av lite næringskrevende lyngarter (røssllyng, krekleng, blokkebær o.a.) og kalkkrevende arter som reinrose, rytnkevier og blåmjelt. I bunnsjiktet fins lite næringskrevende arter som humoser sammen med kalkkrevende moser og lav. Artsrike samfunn med middels produksjon på kalkrik, tørr grunn med tynt snødekke.
- 58. GRAS/URTERIK BJØRKESKOG (Lactucion alpinae s. lat., with Betula pubescens): Utformingen til tre- og busksjikt varierer. Gras og urter dominerer i et tett feltsjikt, mens bunnsjiktet av moser er glissent. Artsrik og høgt produktiv type som fins på morengrunn med god vannforsyning og næringsstatus. Brunjord eller overgangstyper mellom brunjord og podsol. For en stor del kulturbetings-, og ved opphør av slått og beite, vil deler utvikles mot enhet 52 eller 58.
- 59. HØGSTAUDEBJØRKESKOG (Lactucion alpinae s. str., with Betula pubescens): Tett fjellbjørkeskog. I tillegg til artene i enhet 55, opptrer kravfulle, høge urter og gras. Stort artsantall og meget høgt produktiv. Krever næringsrikt sigevann og forekommer vanligst på skyggefulle, fuktige lokaliteter, ved bekker o.l. Brunjord. Tykt snødekke. Ved kulturvirkning utvikling mot enhet 58.

Fukteng- og fuktheivegetasjon
(Damp grassland and damp heath vegetation)

- 62. BLÅBÆR/MOLTEFUKTHEI (Damp Phylloclad-Vaccinion myrtilli): Mangler tresjikt, men ellers som beskrevet for enhet 32.
- 68. FUKTENG (Lactucion alpinae s. lat., pro parte): Vier og andre arter danner ofte busksjikt, mens gras og låge urter dominerer i et tett og ofte meget artsrikt feltsjikt. Bunnsjiktet er dominert av moser, men ofte er det sparsomt utviklet. Høgt produktiv type som fins på elveavsetninger og i andre områder med god drenering, f.eks. ved bekker. Sandholdig moldjord. For en stor del kulturbetings.

Fjellvegetasjon
(Mountain vegetation)

- 70. GREPLYNG/RABBESIVHEI (Arctostaphylo-Cetrarion nivialis s.str.): Feltsjiktet er dominert av lyngarter, bunnsjiktet av lav. Artsfattig og lågproduktiv type på kalkfattige, tørre knauser og morenehauger. Forekommer på vindeksponerte steder uten eller med tynt snødekke.
- 71. EINER/DVERGBJØRKHEI (Arctostaphylo-Cetrarion nivialis pro parte): Einer og dvergbjørk danner lågt busksjikt/høgt feltsjikt. Ellers dominerer lyngartene i feltsjiktet og lav og moser i bunnsjiktet. Relativt artsfattig og lågproduktiv type på kalkfattig morene og sediment. Fins i typisk utforming i dalbunnen på store åpne flater.
- 72. BLÅBÆR/BLÅLYNGHEI (Phylloclad-Vaccinion myrtilli): Blåbær dominerer feltsjiktet, mens moser dominerer i bunnen. Noe artsrikere og med høyere produksjon enn enhet 70, og fins på morengrunn med bedre vannforsyning og næringsstatus. Opptrer i ei sone med tykkere snødekke nedenfor enhet 70.
- 73. FINNSKJEGG/STIVSTARRHEI (Nardo-Caricion bigelowii s. lat.): Stive, småbladede gras- og halvgrasarter dominerer feltsjiktet, moser er vanligst i bunnen. Låg til middels m.h.t. artsrikdom og produksjon. Fins på fattig morengrunn, ofte i tilknytning til enhet 72, i forsønkninger med mer langvarig snødekke. Tørker fort opp når sneen er borte.
- 73. FJELLMOSNØLEIE (Cassiope-Salicion herbaceae s. lat.): Fjellmo dominerer et lågvokst feltsjikt med mosedomians i bunnen. Artsfattige, lågproduktive samfunn på fattig morengrunn med særlig langvarig snødekke.
- 74. RIK EINER/DVERGBJØRKHEI (Kobresio-Dryadion s. lat., pro parte): De dominerende arter i busk- og feltsjikt er de samme som for enhet 71. I tillegg fins kalkkrevende arter, og artsantallet er stort. Låg/middels produksjon. Forekommer på kalkrik morene og sediment, hovedsakelig i dalbunnen.
- 75. REINROSEHEI (Kobresio-Dryadion s. str.): Reinrose dominerer oftest i feltsjiktet, mens moser er vanligst i bunnen. Stort artsantall med dominans av kalkkrevende arter, men typen har bare middels produksjon. Fins på kalkrik tørr grunn som er uten eller har middels snødekke (tilsvarende enhet 70 og 72).
- 78. RIKENGSNØLEIE (Ranunculo-Poion alpinae s. lat.): Blomsterenger i fjellet med et stort antall urter og gras. Moser dominerer i bunnen. Relativt høgt produktive samfunn på kalkholdig grunn med sigevann det meste av vegetasjonsperioden. Middels snødekke. Til denne enhet er også tatt med vegetasjonstyper som har dårligere vannforsyning i vegetasjonsperioden.
- 79. HØGSTAUDEENG (Lactucion alpinae s. str.): Parallell til enhet 59, men uten tresjikt. Vierarter danner ofte kratt.

Kulturbetings enheter
(Anthropogenic vegetation units)

- DYRRAKJORD (Cultivated ground): Overflatedyrka/fuldyrka mark.
- SETERVOLL OG KULTURBEITE (Summer farm (alm) meadows and pastures): Åpne voller med lett og frodig feltsjikt dominert av grasarter. Når tresjikt er utfigurert, er dette spredt forekomst av bjørk i betelandskapet. Busksjikt forekommer. Heterogen enhet der den opprinnelige vegetasjonstype varierer. Menneskers aktivitet gjennom rydding, slått, gjødsling og husdyrbeite har omformet den opprinnelige vegetasjon. Overgangstyper mot enhet 58 forekommer.

Når vegetasjonsseriene har anerkjente phytosociologiske benevnelser, er disse satt i parentes. Det henvises til «IBP i Norden» nr. 7 (1971) og nr. 11 (1973). Mer utførlig forklaring til kartet i egen rapport.

Phytosociological terms, if widely used in the literature, have been added in brackets after each respective vegetational unit, cfr. «IBP i Norden» nr. 7 (1971) and 11 (1973). For further explanations see separate booklet.

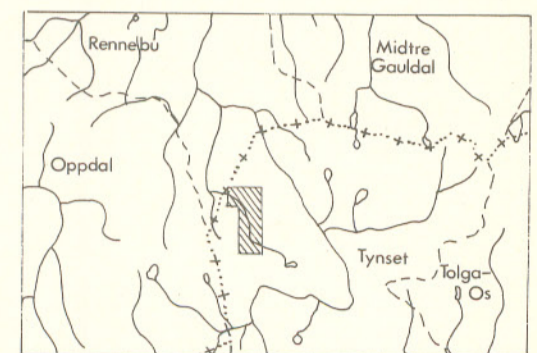
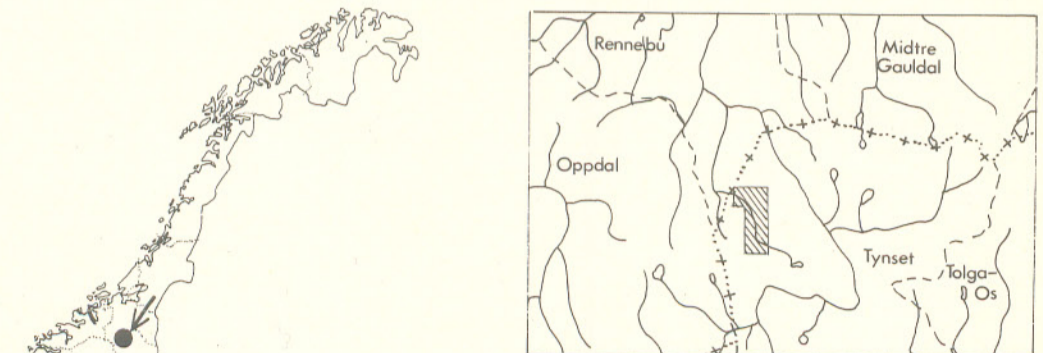
**VEGETASJONSKART INNERDALEN
TYNSET, HEDMARK**

Utarbeidet ved
Asbjørn Moen og Odd Kjærem
Universitetet i Trondheim,
Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab,
Museet, Botanisk avdeling. Trondheim 1975

FELTARBEIDET UTFØRT I 1973 AV:
Eigil Forbord
Mikael Hagen
Odd Kjærem
Asbjørn Moen (aglig ansvarlig)

TEKNISK FRAMSTILLING:
DKNVS, Museet, Botanisk avdeling i
samarbeid med Fjellanger Videre
A/S. Trykket av: Keller og Toft A/S.
Ansvarlig: Odd Kjærem.

OPPDRAAGSGIVER: SØR-TRØNDELAG KRAFTSELSKAP

Målestokk: 1:10 000
Ekvidistanse 10 m

UTM-rutenett. Sone 32V. 100 km-rute: NQ